Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2003–2004

27 728 Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

Nr. 62

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 11 februari 2004

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap[1] heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de volgende vragen ter beantwoording voorgelegd over de brief van 19 december 2003 inzake de vijfde voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering (Kamerstuk 27 728, nr. 60). De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 11 februari 2004. De vragen en antwoorden zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Cornielje

De griffier van de commissie,
De Kler

[1] Leden: Van Nieuwenhoven (PVDA), Van de Camp (CDA), Kalsbeek (PVDA), Cornielje (VVD), Voorzitter, Lambrechts (D66), Hamer (PVDA), Karimi (GL), Van Bommel (SP), Vendrik (GL), Mosterd (CDA), Blok (VVD), Balemans (VVD), Slob (CU), Vergeer (SP), Tichelaar (PVDA), Joldersma (CDA), De Vries (CDA), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Eski (CDA), Eijsink (PVDA), Leerdam, MFA (PVDA), Ondervoorzitter, Van Miltenburg (VVD), Kraneveldt (LPF), Hermans (LPF), Van Dam (PVDA) en Visser (VVD).
Plv. leden: Kruijsen (PVDA), Ferrier (CDA), Verbeet (PVDA), Rijpstra (VVD), Van der Laan (D66), Boelhouwer (PVDA), Halsema (GL), Vacature (algemeen), Tonkens (GL), Van Oerle-van der Horst (CDA), Hirsi Ali (VVD), Örgü (VVD), Van der Vlies (SGP), Kant (SP), Dijksma (PVDA), Hessels (CDA), Sterk (CDA), Atsma (CDA), Van Bochove (CDA), Van Hijum (CDA), Arib (PVDA), Stuurman (PVDA), De Krom (VVD), Varela (LPF), Nawijn (LPF), Adelmund (PVDA) en De Grave (VVD).

KST74227
0304tkkst27728-62
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2004

1
Kan worden geregistreerd hoeveel kinderen met LGF-indicatie (leerling-gebonden financiering) instromen in het regulier onderwijs?

De inschrijving van een leerling bij een reguliere school wordt door de school, ten behoeve van de bekostiging gemeld bij Cfi. Cfi registreert de aanmeldingen.

2
Worden de Kamer en betrokken partijen in het voorjaar op de hoogte gesteld van eventuele aanpassing van de wet- en regelgeving? Voert u daaraan voorafgaand overleg met organisaties uit het onderwijs en de zorgsector? Bent u bereid het conceptbesluit voor te leggen aan organisaties uit onderwijs en zorg, opdat zij advies kunnen uitbrengen over het besluit en een inschatting kunnen maken van de gevolgen?

De voortgang van het LGF-traject wordt regelmatig besproken in het LGF-agendaoverleg. In dit gremium, met vertegenwoordigers van de organisaties van bestuur, management en personeel, vertegenwoordigers van de landelijke clusterverenigingen en met vertegenwoordigers van de ouderorganisaties, worden de invoering van LGF en de knelpunten die zich daarbij voordoen besproken en wordt gericht gezocht naar oplossingen. Ook eventuele aanpassingen van wet- en regelgeving worden hier besproken en in concept voorgelegd. Door het ministerie van VWS wordt overleg gevoerd met organisaties in de zorgsector.
De voorstellen tot wijziging van wet- en regelgeving worden, zoals in diverse artikelen van de WEC is opgenomen, voorgelegd aan de Tweede Kamer.

3
Wat gaat u doen met signalen uit het veld waaruit blijkt dat het voor veel scholen onmogelijk is door de enorme werklast die de indicering met zich meebrengt om deskundigen hun eigenlijke werk te laten doen, namelijk het begeleiden van kinderen en ouders bij hun schoolloopbaan?

Ik heb in het najaar van 2003, toen de eerste signalen over werklast en bureaucratie over de indicatiestelling bekend werden, de Landelijke commissie toezicht indicatiestelling (LCTI) verzocht met voorstellen te komen die de onnodige bureaucratie uit de indicatiestelling zouden verwijderen. In de 5e voortgangsrapportage staan de voorstellen die ik in december heb ontvangen en integraal heb overgenomen.

Herindicatie

Er is veel regeldruk in het onderwijs. Ook rondom de indicatiestelling voor het speciaal onderwijs wordt die last ervaren. We moeten natuurlijk voorkomen dat ouders onnodig onderzoek moeten aanleveren, of dat scholen onnodig onderzoek moeten uitvoeren. Uitgangspunt blijft echter dat de toegang tot het (v)so/LGF beheersbaar blijft. Dat betekent dat aan de indicatiestelling, incl. de criteria en de indicatie termijnen niet wordt getornd. De vraag of een kind aan de criteria voldoet dient wel zo efficiënt mogelijk beantwoord te worden, zonder onnodig en overbodig onderzoek. Met name bij de herindicatie blijkt er sprake van een onnodige complexiteit. De LCTI heeft daarom de herindicatie opnieuw bezien met het oog op vereenvoudigingsmogelijkheden. Bij herindicatie dient er vastgesteld te worden of de leerling nog aan de criteria voldoet. Nu wordt het herindicatie-onderzoek uitgevoerd in de vorm van een volledig nieuw toelaatbaarheidsonderzoek. De LCTI stelt nu voor om bij herindicatie de Commissie voor de begeleiding (CvB) van de speciale school waar de leerling zit een centrale rol te geven waardoor vereenvoudiging van de

herindicatie mogelijk wordt. Leden van de CvB begeleiden de leerlingen in het onderwijs en weten welke ontwikkeling de leerling doormaakt. Mocht er geen ontwikkeling en verbetering in de handicap of stoornis zijn, met andere woorden bij de handicap is sprake van een evident stabiel kindkenmerk, dan is nieuw onderzoek voor herindicatie niet nodig. De CvB beschrijft dan kort de aard en de ernst van de stoornis. Dit zal voor vele groepen leerlingen veel onderzoekslast schelen bij herindicatie. Zit de leerling op het regulier onderwijs, dan wordt de ontwikkeling van de leerling gevolgd door de school ondersteund door de ambulant begeleider. De leerlingen worden gevolgd en begeleid door de leerkrachten en leden van de CvB op basis van een handelingsplan. De jaarlijkse evaluatie van het handelingsplan laat zien welke ontwikkeling de leerling doormaakt in het onderwijs. Die evaluatie vormt de inhoud van het onderwijskundig rapport. De LCTI laat het onderwijskundig rapport nu beter aansluiten op deze handelingsplanning. Op deze wijze sluit de herindicatie eenvoudig aan bij de gang van zaken op school en worden extra lasten voor ouders of school vermeden.
Met dit voorstel, dat ik wil overnemen door een aanvulling op de ministeriële regeling inzake de criteria, wordt de herindicatie sterk vereenvoudigd. Onnodig onderzoek wordt vermeden, met behoud van het systeem van indicatiestelling. De indicatiestelling blijft objectief en transparant, omdat de Commissie voor de indicatiestelling (CvI) op onafhankelijke wijze blijft indiceren. Het systeem blijft ook beheersbaar omdat de criteria niet versoepeld worden. Wel wordt meer gebruik gemaakt van de professionaliteit van de functionarissen binnen de school en CvB.
Meer concreet betekent het herindicatievoorstel van de LCTI het volgende:

- voor herindicatie van LGF-geïndiceerde leerlingen waarvan de stoornis stabiel is wordt door de Commissie voor de begeleiding van de speciale school (of de reguliere school in samenwerking met de ambulant begeleider) het onderzoek gebruikt dat bij de eerste indicatie is aangeleverd. De Commissie voor de begeleiding (CvB) beschrijft kort wat de aard en de ernst van de stoornis is en beargumenteert dat er sprake is van een evident stabiel kindkenmerk. De CvB geeft daarbij ook aan of er nog steeds sprake is van een belemmering in de onderwijsparticipatie en van ontoereikende zorg in het regulier onderwijs door overlegging van het onderwijskundig rapport. Op deze wijze wordt onnodig onderzoek door externen of door de CvB voorkomen.
- Leerlingen die voor de invoering van LGF reeds op het speciaal onderwijs zaten, of ambulant begeleid werden, hebben niet altijd een indicatiedossier volgens de voorschriften van LGF. Deze leerlingen zijn toegelaten op basis van een gemeenschappelijk rapport van de Commissie van onderzoek. De LCTI adviseert voor deze leerlingen, wanneer de stoornis stabiel is, de aard en de ernst van de stoornis door de CvB te laten beschrijven waarbij beargumenteerd wordt dat er sprake is van een evident stabiel kindkenmerk. Het oorspronkelijke toelatingsbesluit wordt bijgevoegd. De CvB gebruikt de evaluatie van het handelingsplan om vast te stellen wat nu de aard en de ernst van de onderwijsbeperking is en welke specifieke zorg nodig is om het kind te laten profiteren van onderwijs.

Indicatiestelling

Ook bij eerste indicatie kan gebruik worden gemaakt van ouder onderzoek indien er sprake is van een evident stabiel kindkenmerk en het onderzoek voldoende betrouwbaar is voor een indicatiebesluit. De CvI's zullen worden gevraagd gezamenlijk handreikingen te ontwikkelen om optimaal gebruik te maken van deze mogelijkheid.
In mijn antwoord op de vragen van de leden Eijsink en Vergeer (Kamervragen 2003/ 2004 nr. 622) over het werk van het ondersteunend perso-

neel (orthopedagogen, logopedisten etc.) heb ik aangegeven dat de indicatiestelling (inclusief de herindicatie) overgeheveld is naar de nieuwe Commissie voor de indicatiestelling. De overige taken van het ondersteunend personeel, te weten het doen van onderzoek voor de (her)indicatiestelling en het doen van aanbevelingen voor de handelingsgerichte diagnostiek zijn bij de school voor (voortgezet) speciaal onderwijs gebleven, met behoud van alle middelen. De school is zelf verantwoordelijk voor de organisatie van haar onderwijs en de organisatie van de ondersteunende taken door het onderwijsgevend en onderwijsondersteunend personeel.
De school kan het onderzoek ten behoeve van de indicatiestelling beleggen bij de Commissie voor de begeleiding (CvB) of bij een centrale dienst binnen het REC, gesitueerd naast de CvI.

4
Kunt u aangeven hoe het kan voorkomen dat een leerling met havo/vwo-advies louter vanwege haar lichamelijke handicap niet in staat wordt gesteld onderwijs op haar niveau te volgen en genoegen moet nemen met vmbo-onderwijs?

Het is moeilijk om hierop zonder achtergrondinformatie over de concrete situatie te reageren. Uit de vraag kan ik niet opmaken welke situatie het betreft.

5
Klopt het dat gehandicapte leerlingen die (nog) geen achterstand hebben geen indicatie krijgen, waardoor zij geen extra zorg (meer) krijgen en vervolgens wel op achterstand (kunnen) komen? Is dit een reëel probleem? Heeft u zicht op het aantal leerlingen dat in dit grijze gebied geïndiceerd moet worden? Wat wilt u hieraan gaan doen?

De vraag bij indicatie is of de leerling extra zorg behoeft. De criteria vereisen naast een aantoonbare handicap of stoornis, een belemmering in de onderwijsparticipatie. De belemmering kan op verschillende manieren blijken. In plaats van leerachterstand kan er ook sprake zijn verzuim, of van geringe zelfredzaamheid etc.
Er zijn vele gehandicapte leerlingen die geen extra zorg nodig hebben en zonder ondersteuning de school doorlopen. Mochten de school en de ouders veronderstellen dat wel extra zorg nodig is of plaatsing in het speciaal onderwijs dan kan indicatie door de ouders aangevraagd worden. Uit het onderwijskundig rapport of uit psychodiagnostische rapportages kan blijken dat, ook al wordt niet (geheel) aan de criteria voldaan, de onderwijsbeperking toch dermate ernstig is dat indicatie geboden is. De CvI kan als zij deze conclusies onderschrijft over gaan tot toepassing van de zogenoemde beredeneerde afwijking.

6
Heeft u vernomen dat de commissies voor de indicatiestelling (CvI's) constateren dat er onvoldoende duidelijkheid is over de middelen die beschikbaar zijn voor de ambulante begeleiding op basis van een «preventieve indicatie»? Kunt u hierover duidelijkheid verschaffen?

De CvI's hebben geen bemoeienis met preventieve ambulante begeleiding. Preventieve indicatie bestaat niet. In het besluit van 26 februari 2003 (Stb. 2003, nr. 108) is in artikel X, tweede lid, geregeld op welke wijze het budget voor preventieve ambulante begeleiding wordt vastgesteld voor het schooljaar 2005 en 2006. De scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs bepalen samen met het regulier onderwijs hoe en in welke mate deze preventieve ambulante begeleiding wordt ingezet.

7
Hoeveel leerlingen met een handicap nemen deel aan de beroeps- en volwasseneducatie? Hoe verhoudt de 0,9% waar staatssecretaris Nijs vanuit gaat zich tot de 18% van de rapportage van het Sociaal en Cultureel Planbureau «Gehandicapten 2000»?

In de BVE-sector zijn er ongeveer 5000 gehandicapte deelnemers.

Verschil in definitie van een handicap leidt tot uiteenlopende percentages.

Op basis van de cijfers die ROC's verstrekken aan OCW is vastgesteld dat het aantal gehandicapten ongeveer 5000 bedraagt en dat komt neer op 0,9%. Daarbij gaat het om gehandicapten die door hun handicap problemen ondervinden bij het volgen van onderwijs. Om voor de ROC's inzichtelijk te maken tot welke problemen dat kan leiden moet de gehandicapte een verklaring van een deskundige overleggen over de handicap. De definitie is op deze manier «begrensd».

Het percentage van 19% gehandicapten in het kwalificerend onderwijs dat het SCP noemt is gebaseerd op de aantallen in de categorie van 25 tot 44 jaar, de handicap varieert van matig tot ernstig. Of de handicap problemen oplevert om het onderwijs te volgen is geen criterium om te worden aangemerkt als gehandicapt. Daarmee wordt de doelgroep gehandicapten percentueel aanzienlijk groter dan het percentage van de ROC's.

8
Kan over het algemeen bij bepaalde syndromen, zoals het syndroom van Down, worden erkend dat het syndroom niet over zal gaan, dat de gevolgen blijvend zijn en de mate van ondersteuning die noodzakelijk is bij het volgen van onderwijs over het algemeen gelijkblijvend zal zijn?

Het ligt in de verwachting dat leerlingen met het syndroom van Down de hele schoolcarrière extra ondersteuning behoeven. De CvI's kunnen, afhankelijk van het individuele geval, het IQ en de bijkomende stoornissen, ingeval het IQ hoger is dan 60, beoordelen als een stabiel kindkenmerk. Bij stabiele kindkenmerken zal de CvI gebruik maken van reeds bestaand onderzoek en overgaan tot indicatie. Het is aan de school, ambulant begeleider en de ouders om te bepalen op welke wijze de extra ondersteuning het komende jaar ingevuld wordt. Dit komt in het handelingsplan te staan. Want ook leerlingen met het syndroom van Down zullen van elkaar verschillen en er zal sprake zijn van onderwijs op maat.

9
Kunnen bepaalde syndromen, zoals syndroom van Down, uitgezonderd worden van de plicht eenmaal per twee jaar een herindicatie te vragen?

Bij de herindicatie is aan de orde of de leerling nog steeds belemmeringen zal ervaren in de deelname aan het regulier onderwijs. Deze belemmeringen hangen samen met een handicap of stoornis, en meer specifiek met de mate waarin de leerling last ondervindt van deze handicap in het onderwijs. De leerlingen zullen hierin onderling verschillen, ook de leerlingen met het syndroom van Down. Zoals ik in het antwoord op vraag 3 heb toegelicht zal de herindicatie voor deze leerlingen zeer eenvoudig zijn en zal geen extra onderzoek en belasting van ouders of school nodig zijn.

10
Is de uitslag van een IQ-test bij leerlingen met het syndroom van Down bepalend voor een indicatie voor leerlinggebonden financiering, oftewel een LGF-indicatie?

Voor leerlingen met het syndroom van Down gelden op basis van de Regeling indicatiecriteria leerlinggebonden financiering de volgende criteria:

- een IQ lager dan 60, of
- een IQ tussen de 60 en 70, met een bijkomende stoornis, en een belemmering in de onderwijsparticipatie, en er is sprake van ontoereikende zorg in het regulier onderwijs.

11

Ontstaat er een dilemma indien leerlingen met syndroom van Down een LGF-indicatie krijgen en na jaren goede ondersteuning bij het volgen van onderwijs een niveau halen waarbij de kans bestaat dat ze net boven de IQ-grens komen die bepalend is voor LGF-indicatie?

De Cvl zal alle rapportages, ook het onderwijskundig rapport van de school, betrekken bij haar oordeel. Alleen het IQ is niet doorslaggevend bij de beslissing van de Cvl. De ernst van de bijkomende stoornissen bij leerlingen met het syndroom van Down en de consequenties daarvan op de belemmering in de onderwijsparticipatie kunnen voor de Cvl aanleiding zijn om via de beredeneerde afwijking over te gaan tot (her)indicatie.

12

Kan bij enkele syndromen, die objectief medisch aantoonbaar zijn en waarvan deskundigen zullen beamen dat de cognitieve beperkingen zodanig zijn dat in de regel recht is op LGF-indicatie, ook zonder individuele IQ-test een indicatie moeten kunnen worden verkregen?

Uitgangspunt is dat ieder kind individueel geïndiceerd wordt. Als er reeds een onderzoek is gedaan waarbij het IQ is vastgesteld, kunnen de Cvl's voor de indicatie gebruik maken van dit oude(ere) onderzoek. In mijn antwoord op vraag drie heb ik toegelicht dat de indicatie en zeker de herindicatie zonder onnodig extra onderzoek uitgevoerd kunnen worden als er sprake is van evident stabiele kindkenmerken waar u in uw vraag op doelt.

13

Hoewel de rapportage alleen gaat over leerlinggebonden financiering omdat de rapporten voor Weer Samen Naar School (WSNS) nog niet zijn opgeleverd, kunt u toch aangeven of de nieuwe systematiek van indiceren en verwijzen succesvol is geweest in de zin dat er minder kinderen tussen wal en schip van het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs zijn gevallen?

Bij de invoering van LGF zijn de verschillende systemen sluitend gemaakt. Er is bepaald dat bij indicatiestelling voor LGF de leerling toelaatbaar is in het speciaal onderwijs en aanspraak kan maken op leerlinggebonden financiering. Indien de leerling geen indicatie LGF krijgt dan is de leerling toelaatbaar tot het regulier onderwijs. Het regulier onderwijs kent WSNS en LWOO/Praktijkonderwijs als zorgstructuur voor deze leerlingen. In de evaluatie van eind 2004 zal worden nagegaan of er inderdaad minder kinderen tussen wal en schip vallen.

14

Aangezien het in de rapportage ontbreekt aan actuele informatie over aantallen en tijden, kunt u alsnog de volgende gegevens verschaffen:

- *het aantal leerlingen dat met een rugzak in het «gewone» onderwijs zijn ingestroomd;-*
- *het aantal thuiszitters dankzij LGF en het persoonsgebonden budget (PGB) het onderwijs weer zijn ingestroomd;*
- *het aantal geïndiceerde leerlingen;*

– *het aantal afgewezen leerlingen;-*
– *de gemiddelde duur van afhandeling door de Cvl's;-*
– *de gemiddelde duur van plaatsing met een rugzak in het «gewone» onderwijs?*

In reactie op uw verzoek om kwantitatieve gegevens wil ik opmerken dat de periode tussen de invoering van LGF en het opstellen van de voortgangsrapportage dusdanig kort was dat het heel moeilijk is om nu al met representatieve gegevens te komen. Bijna alle door u verzochte gegevens worden in het kader van de evaluatie LGF nauwkeurig bijgehouden. Alleen de gemiddelde duur van de plaatsing met leerlingen met een rugzak in het «gewone» onderwijs maakt hiervan geen deel uit. Op dit punt wordt een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar de ervaringen en ideeën van ouders en oudere kinderen over onder andere de toelating, het handelingsplan en over de vraag hoe het met de betreffende leerling gaat.

Eind januari zijn ca. 1400 leerlingen met leerlinggebonden financiering aangemeld bij Cfi Aantal geïndiceerde leerlingen waarvan protocol is overgedragen aan LCTI per 20/1: 3700.

Aantal leerlingen met negatieve indicatie waarvan protocol is overgedragen aan LCTI per 20/1: 200.

In het rapport dat gevoegd is bij de vijfde voortgangsrapportage over de ervaringen van Cvl's in het proefjaar staat op pagina 65 dat men schat dat de secretarissen ongeveer een uur en een kwartier, de leden een half uur en de administratief ondersteuner ongeveer drie kwartier nodig hadden per indicatie.

15
Hoe worden de extra kosten met betrekking tot eerste inrichting en materiële instandhouding in het kader van de verbrede toelating gedekt? Hoeveel lokalen moet een nevenvestiging hebben om ook aanspraak te kunnen maken op een financiële vergoeding voor de inrichting en instandhouding van gemeenschappelijke ruimtes en personeelsruimte?

Verbrede toelating betekent dat een school een leerling die is geïndiceerd voor een andere onderwijssoort binnen het REC dan de onderwijssoort die door de school wordt verzorgd, mag toelaten. Uitgangspunt is dat deze leerling onderwijs volgt binnen de organisatie van de school. Een dove leerling die onderwijs volgt op een school voor- en in een klas met slechthorende kinderen is hiervan een voorbeeld. Er is dan ook geen sprake van extra kosten voor de eerste inrichting in het kader van verbrede toelating. Doordat bij verbrede toelating kinderen met (deels) andere problematiek worden ingeschreven op de school kan het uiteraard wel zo zijn dat aanpassingen in de sfeer van leermiddelen of anderszins nodig zijn. Om recht te doen aan de vragen die aan een school worden gesteld bij de opvang van de leerling is bij de bekostiging van verbreed toegelaten leerlingen waar mogelijk uitgegaan van de indicatie van de leerling.

Ten aanzien van het tweede deel van de vraag over de nevenvestigingen het volgende.

De huisvesting is gedecentraliseerd naar de gemeenten. Gemeenten ontvangen op basis van het aantal leerlingen op een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs binnen de gemeente middelen voor de huisvesting. Het betreft een bedrag per leerling. De bekostiging voor de huisvesting in het gemeentefonds is niet afhankelijk van het aantal groepen of het aantal lokalen dat nodig zou zijn.

Daarnaast geldt dat, voordat een nevenvestiging kan worden ingericht, de gemeente waar de nevenvestiging wordt gevestigd hier eerst mee in moet stemmen. Stemt de gemeente in met de nevenvestiging, dan betekent dit dat zij verantwoordelijk is voor de huisvesting. Ten aanzien van de huisvesting van een nevenvestiging gelden dan geen andere regels dan ten aanzien van die van een school. Het enige voorschrift betreft een aantal vierkante meters per leerling.

16
Wat zijn de financiële gevolgen voor scholen in het speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) voor het inrichten van nevenvestigingen? Klopt het dat er geen extra bekostiging voor deze nevenvestigingen is en dat dislocaties in het regulier primair onderwijs nog beter af zijn dan deze nevenvestigingen?

Wat betreft de bekostiging van een school, met of zonder nevenvestigingen geldt dat het totale aantal leerlingen de basis vormt voor de bekostiging. Er is niet voorzien in een aanvullende bekostiging voor een nevenvestiging. Wel is geregeld dat de middelen voor de huisvesting naar die gemeente gaan waar de leerling onderwijs volgt. Bij een nevenvestigingen in de zin van de WPO gaat het om een vestiging die voorheen een zelfstandige school was. Hiermee wordt bij de bekostiging rekening gehouden. Voor een nevenvestiging in de zin van de WEC gaat het om een nieuwe vestiging en hoeft dus geen rekening te worden gehouden met een bestaande situatie, die ontbreekt immers.

Bij de verdeling van extra middelen die ten behoeve van de invoering van LGF structureel beschikbaar zijn gekomen (in totaal ca. € 40 mln.) zijn andere punten, waaronder de bekostiging van de indicatiestelling door de Cvl's en de extra klassenassistenten in cluster 3 en 4 als urgenter beoordeeld dan de bekostiging van nevenvestigingen. Wel heb ik in de Eerste Kamer, tijdens de behandeling van het wetsvoorstel toegezegd dat ik dit punt in gedachten houd en dat, als er middelen vrijvallen binnen LGF ik deze zal inzetten voor de nevenvestigingen. Ik verwacht overigens dat voor een (groot) deel van de scholen deze problematiek voor wat betreft de personele bekostiging wordt opgelost met de invoering van lumpsum in het primair onderwijs. Zoals ik in de Uitwerkingsnotitie lumpsum (paragraaf 5.1.7.) heb beschreven is mijn voorstel om de bekostigingssystematiek WEC sterk te vereenvoudigen. Concreet betekent dit dat de aftoppingen die nu in de bekostiging zitten voor directie en conciërge komen te vervallen. Scholen met veel leerlingen, wat vaak scholen met nevenvestigingen zijn, hebben last van de aftoppingen. Juist bij de inrichting van een nevenvestiging is er behoefte aan extra management en conciërge. Met de invoering van lumpsum per 01-08-2006 wordt aan deze behoefte tegemoet gekomen.

17
Hoe ziet de minister de toekomst van Gewoon Anders nu de gemeente Almere opdracht gegeven heeft voor de bouw van een school met 19 lokalen ten behoeve van kinderen uit Almere die nu nog naar speciaal onderwijs buiten de gemeente gaan?

De Stichting Gewoon Anders (SGA) heeft binnen het experiment 3 modellen van integratie ontwikkeld:
1. kind in groep (KIG): dit is de vorm van integratie waarbij een leerling met een handicap onderwijs volgt binnen een reguliere school en klas;
2. groep in school (GIS): een aantal leerlingen met een handicap zit in een aparte klas op een reguliere school. Leerlingen kunnen een deel van het programma in een reguliere klas volgen en er worden activiteiten gezamenlijk met reguliere klassen gedaan.

3. groep gekoppeld aan school (GGaS): leerlingen volgen onderwijs op een andere locatie. Kinderen met verschillende handicaps zitten bij elkaar in de klas. Er zijn meerdere momenten in het jaar waarop de kinderen deelnemen aan gezamenlijke activiteiten met andere kinderen in het reguliere onderwijs.

Voor al deze modellen geldt dat de leerlingen staan ingeschreven bij een school voor regulier onderwijs.

De Weerga, waar u in uw vraag op doelt, valt onder het derde model, onder de verantwoordelijkheid van SGA. Op de Weerga wordt een breed spectrum met meer en minder vergaande integratie geboden. De mate waarin integratie plaatsvindt is afhankelijk van de keuze van de ouders. Met de komst van de Weerga wordt ouders de mogelijkheid geboden om binnen Almere te kiezen voor een minder vergaande vorm van integratie.

Ik heb er alle vertrouwen in dat de SGA met de verschillende modellen van integratie voor alle kinderen met een handicap in Almere, thuis nabij een passend onderwijsaanbod kan realiseren, waarbij de wens van de ouders bepalend is.

18
Is het experiment Gewoon Anders in Almere het enige alternatieve traject voor deze doelgroep? Zo neen, kunt u een overzicht geven van de in functie zijnde alternatieve trajecten voor deze doelgroep?

Het experiment is niet het enige traject voor deze doelgroep. Ouders van kinderen met een handicap of stoorinis in Almere kunnen kiezen tussen het onderwijs- en beleidingsaanbod van de SGA en van de andere scholen binnen de REC's in de regio.

19
Wat wordt er gedaan met de constatering dat de meeste bezwaren bij de Bezwaaradviescommissie (BAC) bezwaren uit cluster 2 betreffen? Laat u dit analyseren om indien nodig aanpassingen in te voeren?

De bezwaarschriften worden op vorm en inhoud gemonitord. Mocht er aanleiding toe zijn dan zullen ambtelijk gesprekken met betrokkenen over de bevindingen gevoerd worden. Op dit moment is hiertoe geen aanleiding gevonden, ook omdat het aantal bezwaren uit cluster 2 al weer terugloopt.

20
Kunt u in relatie tot de circa 100 nevenvestigingen die per 1 augustus jl. zijn gevestigd aangeven wat het onderwijsaanbod op deze nevenvestigingen is en welke additionele hulpverleningsmogelijkheden zijn gecreëerd? Zijn de nevenvestigingen voldoende in staat om dezelfde ondersteuning te bieden als de hoofdvestiging?

De diversiteit aan nevenvestigingen is (overigens net als de diversiteit aan scholen) groot. De inrichting van de nevenvestiging en de verzorging van het onderwijs is de verantwoordelijkheid van de school. Ten aanzien van het verzorgen van het onderwijs gelden voor de nevenvestigingen dezelfde eisen als voor de scholen. De kwaliteit en het aanbod van het onderwijs in een nevenvestiging valt net als bij de scholen onder het toezicht van de inspectie. In de evaluatie LGF is voorzien in een onderzoek naar de effecten van het inrichten van nevenvestigingen in termen van onderwijsaanbod, de kwaliteit van het onderwijs en de reistijd. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door de inspectie. Tweejaarlijks zal hierover worden gerapporteerd.

21
Wordt met het overnemen van de adviezen van de Landelijke commissie toezicht indicatiestelling (LCTI) ook het probleem van de overbelasting op de schoolorganisatie ten gevolge van de (her)indicatiestelling opgelost?

Naast de maatregelen die de LCTI heeft voorgesteld in december en de maatregel rondom de herindicatie (zie vraag 3) zullen ook scholen en REC's in hun management en organisatie van het werk maximaal moeten profiteren van de maatregelen. Zolang scholen nog volgens de oude systematiek blijven werken en de nieuwe wijze van indiceren er bovenop doen en niet de oude wijze vervangen door de nieuwe zal een gevoel van overbelasting blijven bestaan. Het tiental maatregelen uit december (beschreven in de voortgangsrapportage) en het voorstel van de LCTI zoals toegelicht in vraag 3 geven veel ruimte aan scholen omdat onnodig onderzoek niet meer verricht hoeft te worden.

22
Geeft het gebruik van de beredeneerde afwijking bij aanmelding cluster 4, dat veel hoger ligt dan bij de andere clusters, u aanleiding om de criteria voor dit cluster aan te passen?

Het aantonen van een gedragsstoornis en de betrokkenheid van de hulpverlening is over het algemeen moeilijker dan het aantonen van een laag IQ of een gehoorstoornis. Daarom is het aantal beredeneerde afwijkingen in cluster 4 hoger dan in cluster 2 en 3. De aanvulling in de criteria voor cluster 4, zoals voorgesteld in de voortgangsrapportage, zal het aantal beredeneerde afwijkingen wel doen verminderen.

23
Hoe staat u ten opzichte van het eerste voorstel van het LCTI om bij stabiele kindkenmerken toe te staan dat een onderzoek ouder mag zijn dan één jaar? Klopt het dat het tweede voorstel wat betreft de vereenvoudiging van de toezending van dossiers aan de LCTI door u positief is ontvangen?

De mogelijkheid dat onderzoek ouder mag zijn dan een jaar bij evident stabiele kindkenmerken staat al in de ministeriële regeling over de criteria. De LCTI heeft afgelopen najaar de CvI's een nadere toelichting gezonden over hoe om te gaan met deze mogelijkheid. De CvI's leken te schromen om deze mogelijkheid in te zetten. Het tweede voorstel over de toezending van dossiers heb ik ook overgenomen. Ik heb u ook reeds een brief gestuurd waarin ik toelicht dat ik vooruitlopend op deze wetswijziging de LCTI begin februari heb verzocht te starten met deze nieuwe werkwijze. De wijziging van de wet heb ik reeds in gang gezet.

24
Bent u bereid om, naast het concretiseren van benodigde onderzoeken per handicap of stoornis door de LCTI, ook te kijken naar functionele bekostiging voor de duidelijk omschreven syndromen? Welke wetenschappelijke inbreng wordt daarbij verlangd? Onderzoekt u ervaringen met functionele indicatiestelling in landen waar al langer wordt gewerkt met zo'n systeem?

De LCTI heeft van mij de opdracht gekregen een verkennend onderzoek te doen naar functionele indicatiestelling en staffeling. Zij maakt hierbij gebruik van de inzichten die het experiment Gewoon Anders te Almere opleveren. Bij de evaluatie van LGF, eind 2004, zal dit onderzoek en een analytische studie naar ervaringen in het buitenland door het BOPO, betrokken worden.

25
Hoe wilt de enorme werkdruk verminderen en het tekort aan menskracht oplossen die de herindicering tot gevolg heeft?

Bij vraag 3 heb ik het advies van de LCTI over herindicatie toegelicht. Ik verwacht een belangrijke lastenvermindering als gevolg van uitvoering van deze maatregel.

26
Bent u ervan op de hoogte dat ouders die voor indicatiestelling aankloppen bij een expertisecentrum soms wordt gevraagd zelf te zorgen voor het laten opstellen van de benodigde testen, zoals een IQ-test en dat de ouders bovendien wordt aangezegd dat ze voor die testen zelf moeten betalen? Acht u dit een juiste gang van zaken? Zo neen, bent u bereid zonodig instructies uit te vaardigen waardoor zo'n gang van zaken in de toekomst wordt voorkomen?

Ik ben op de hoogte van het feit dat een enkel REC deze onterechte handelswijze hanteert. Uitgangspunten zijn dat ouders de onderzoeken die reeds zijn uitgevoerd in de zorg ter beschikking stellen van de CvI. Overig noodzakelijk onderzoek moet onder coördinatie van het REC uitgevoerd worden door de scholen in het REC. Ik zal deze uitgangspunten via het Gele Katern nogmaals onder de aandacht van de REC's en de scholen brengen.

27
Betekent de implementatie van de adviezen van de LCTI ook dat er duidelijke oplossingen komen voor kinderen die qua problematiek tussen cluster 3 en 4 inzitten?

Verduidelijking van de criteria voor verstandelijk gehandicapte leerlingen is niet noodzakelijk. Alle leerlingen met een IQ lager dan 70 worden geïndiceerd voor cluster 3, hoger voor cluster 4. In mijn antwoord op vraag 31 ga ik in op de oplossing voor de leerlingen die voor cluster 4 geïndiceerd worden en nu nog onderwijs volgen op een cluster 3 school.

28
Kunt u toelichten hoe uw uitspraak «Ik hecht echter ook aan een beheerste instroom in het (v)so» zich verhoudt tot het doel van leerlinggebonden financiering om de ouders de beslissingsvrijheid te geven om te kiezen voor het speciaal onderwijs of een «gewone» school in de buurt?

De beheersing van de instroom heeft betrekking op het aantal leerlingen dat geïndiceerd wordt. Hiervoor zijn de indicatiecriteria bepalend. Voldoet een leerling aan deze criteria en wordt deze dus geïndiceerd, dan hebben de ouders vervolgens de vrijheid om te kiezen voor regulier onderwijs met leerlinggebonden financiering, danwel het speciaal onderwijs.

29
Wat betekent een beheerste instroom in het (v)so voor het leerlingenaantal? Mag dat stijgen, moet het gelijk blijven of moet het zelfs dalen?

Bij de totstandkoming van het LGF-beleid is als uitgangspunt genomen consolidatie van de leerlingengroep in het (v)so. Dit uitgangspunt is vertaald in de indicatiecriteria die zijn vastgelegd in de ministeriële regeling. Deze criteria zijn nu bepalend voor de leerlingontwikkeling. In de praktijk zal moeten blijken hoeveel leerlingen worden geïndiceerd. Het aantal indicaties ligt dus niet vooraf vast.

30
Zal de aangevraagde subsidie vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) voor vso-uitvoeringsprojecten arbeidstoeleiding naar verwachting worden toegekend? Welke alternatieve financieringsmogelijkheden heeft het ministerie mocht de Europese Unie het verzoek om subsidie niet honoreren?

Het verzoek aan de Europese Commissie (EC) om ook voor VSO-scholen vanuit het ESF gesubsidieerde projecten arbeidstoeleiding mogelijk te maken is, samen met andere verzoeken, bij brief van 11 juli 2003 van de directeur Arbeidsmarktbeleid van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voorgelegd aan de Europese Commissie. Concreet gaat het om de toevoeging van de doelgroep VSO-leerlingen aan het Nederlandse beleidsprogramma ESF, het zogenaamde «Enig programmeringsdocument».

De EC heeft nog niet gereageerd. Achtergrond daarvan is o.a. dat na het verzenden van bovenvermelde brief nog aanvullende verzoeken zijn gedaan, welke in samenhang met deze eerdere verzoeken behandeld zullen worden.

Wel is bij verschillende gelegenheden (tijdens de mid-term review bijeenkomst van 6 november 2003 en de laatste vergadering van het Monitorcomié) door vertegenwoordigers van de EC aangegeven dat uitbreiding van de ESF-doelgroep met VSO geen probleem zal zijn.

Op basis van dit, zij het mondelinge, committment worden de reeds in gang gezette voorbereidingsactiviteiten met kracht voortgezet, zodat goed opgezette ESF/VSO-projecten nog tijdig voor een start per 1-8-2004 kunnen worden ingediend. Indiening zal, evenals bij de reeds lopende projecten, geschieden middels een bundelaanvraag vanuit het ministerie van OCW.

Gezien bovenstaande zal de noodzaak van alternatieve financieringsmogelijkheden naar verwachting niet optreden.

31
Hoe gaat u de oplossing die gevonden is voor de autistische kinderen op de Berkenschutse en mogelijk ook voor kinderen op Heliomare omzetten in een structurele oplossing voor cluster 3-kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum?

Het gaat in beide gevallen om kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum die bij (her-)indicatie in aanmerking zullen komen voor een cluster 4 indicatie. Het gaat dus niet om cluster 3, maar om cluster 4 kinderen. In samenwerking met elkaar werkt men een oplossing uit. De wet biedt voldoende mogelijkheden om tot oplossing te komen.

32
Uit de gegevens blijkt volgens de minister dat leerlingen met autisme vooral in het voortgezet onderwijs problemen tegenkomen. Hoe verhoudt deze uitspraak zich tot het grote aantal thuiszitters met een stoornis in het autistisch spectrum, waaronder veel leerlingen uit het basisonderwijs?

Mijn beleid is er op gericht te voorkomen dat leerlingen met autisme uitvallen. Het basisonderwijs is door zijn kleinschaligheid en duidelijke structuur (1 lokaal en 1 of 2 leerkrachten) over het algemeen beter toegesneden op leerlingen met autisme. Voor het primair onderwijs is inmiddels materiaal beschikbaar om de deskundigheid van school en leerkrachten te bevorderen en daarmee de kans op uitval te verkleinen.

In het voortgezet onderwijs wordt een groter beroep gedaan op de zelfstandigheid van leerlingen, is er minder individuele aandacht voor de leerling en is de structuur (lokaalwisseling/meerdere docenten) voor leerlingen met autisme lastiger. Daardoor valt een aantal leerlingen, dat de basisschool heeft doorlopen, in het voortgezet onderwijs alsnog uit. Voor het voortgezet onderwijs heeft het Landelijk Netwerk Autisme nog geen specifiek materiaal ontwikkeld. In bedoelde passage geef ik aan dat voor het voortgezet onderwijs eveneens materiaal zal worden ontwikkeld om de deskundigheid van het personeel te vergroten. Ik hoop daarmee te bereiken, dat minder leerlingen met autisme in het voortgezet onderwijs alsnog uitvallen.

Dit neemt niet weg, dat nu nog zowel in het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs leerlingen met autisme soms thuis komen te zitten. Ik wil dit probleem zoveel mogelijk oplossen. Tijdige actie door zowel de Onderwijsconsulenten als door het project «Herstart» moeten voorkomen dat deze leerlingen langdurig thuiszitten.

33
Voorzien de Steunpunten Autisme scholen voldoende in praktische zin (leermethoden, benadering van leerlingen, omgevingsfactoren die van invloed zijn)?

Bij de Steunpunten Autisme is voldoende kennis en ervaring aanwezig om scholen te adviseren over het onderwijs aan kinderen met autisme. In de basiscursus autisme en het boekje «Autisme in de Klas» wordt expliciet aandacht besteed aan de manier waarop kinderen met autisme leren, de invloed van de omgeving en de wijze van omgang met de leerling. Op de website zal dit jaar nog meer aandacht worden geschonken aan de onderwijspraktijk. Nieuwe onderwerpen zijn bijvoorbeeld: handelingsplannen , leerlingvolgsysteem, lesmappen voor leerlingen, introductieprogramma's voor leerlingen met autisme in het vo en informatie op specifieke terreinen als rekenen, taal, gymnastiek, spel en gedrag (prikkelgevoeligheid, interactie, pre-occupaties e.d.) De steunpunten zijn sinds 1 augustus 2003 operationeel, eind 2003 zijn alle scholen door middel van een flyer geïnformeerd over het aanbod van de steunpunten. Om vraag en aanbod dichterbij elkaar te brengen wordt in 2004 veel aandacht gegeven aan «netwerken in de regio».

34
Kunt u toelichten waarom 64% van de thuiszitters kinderen zijn met een stoornis in het autistisch spectrum? Autisme wordt door het ministerie niet als handicap erkend maar als een stoornis, kan dit een verklaring zijn voor het hoge percentage thuiszitters?

96 van de ongeveer 150 meldingen (64%) over problemen in het onderwijs die naar aanleiding van Algemeen Overleg met u op 19 juni op het ministerie zijn binnengekomen hadden betrekking op leerlingen met autisme. Niet alle kinderen zaten echter thuis, veel meldingen van ouders gingen over bijvoorbeeld het ontbreken van voldoende deskundigheid. Het zijn vooral de ouders van kinderen met autisme die u en het ministerie benaderd hebben. Daarmee is nog niet gezegd dat 64% van alle thuiszitters kinderen met autisme zijn. Er is mijns inziens geen relatie tussen het gebruik van de term stoornis en het aantal thuiszitters. De begrippen handicap en stoornis geven niet de ernst aan van een beperking en daarmee de mogelijkheid om geïndiceerd te worden.

35
Wordt in het plan van aanpak inzake leerlingen met autisme in het voortgezet onderwijs, dat naar verwachting in januari gereed is, ook aangegeven wanneer het in 2004 zal worden uitgevoerd?

Met de uitwerking van het plan van aanpak voor de verbetering van het aanbod en de spreiding van het voortgezet speciaal onderwijs, waarin het door ouders van kinderen met autisme gesignaleerde knelpunt met betrekking tot het ontbreken van passend (diplomagericht) onderwijs is meegenomen, wordt dit jaar begonnen. De uitvoering en de planning worden meegenomen in het plan dat door de wegbereiders wordt uitgewerkt op het terrein van de verdere kwaliteitsverbetering van het (voortgezet) speciaal onderwijs.

36
Hoe staat het met het uitvoeren van de toezegging dit tijdens het overleg op 19 juni 2003 over de thuiszitters (Kamerstuk 24 578, nr. 53) door u is gedaan dat er gewerkt gaat worden aan diplomagerichte trajecten binnen cluster 4?

In dat overleg met u heb ik toegezegd, dat in het plan van aanpak voor de verbetering van de kwaliteit (aanbod en spreiding) van het voortgezet speciaal onderwijs het door ouders gesignaleerde knelpunt met betrekking tot het gebrek aan diplomagerichte trajecten binnen cluster 4, wordt meegenomen. De inventarisatie van de knelpunten op basis waarvan het plan geschreven wordt heeft meer tijd kost dan voorzien. De conclusies en aanbevelingen zijn eind februari beschikbaar. Voor de uitwerking en uitvoering verwijs ik naar het antwoord op vraag 35.

37
Waarom kunnen leerlingen kunnen pas na een termijn van vier weken thuiszitten (en achterstand oplopen) gebruik maken van crisisplaatsen?

De termijn van 4 weken is een grens om te voorkomen dat allerlei frictieproblemen bij de overgang naar een andere school in het project «Herstart» komen. Bij dit project gaat het om ernstige problemen, de termijn van 4 weken is daar een operationalisering voor. Scholen hebben een eigen verantwoordelijkheid als het gaat om het (her-)plaatsen van leerlingen. Het is niet de bedoeling dat het project die verantwoordelijkheid van scholen gaat overnemen.

38
Welke preventieve maatregelen heeft u getroffen om thuiszitten te voorkomen?

In de regeling lgf is voorzien in een sluitend stelsel op het terrein van indicering en plaatsing, een school voor (v)so mag een voor die onderwijssoort geïndiceerde leerling niet weigeren op basis van de in de wet opgenomen gronden , de samenwerkingsverbanden WSNS mogen leerlingen die geen LGF indicatie hebben gekregen omdat zij niet aan de indicatiecriteria voldoen niet afwijzen omdat de handicap te zwaar is. De indicatiecriteria LWOO en praktijkonderwijs zijn afgestemd op die van LGF. Daarnaast zijn er de volgende maatregelen:

- Bevorderen van een goede afstemming en samenwerking in de regio door onder meer de regionale netwerken autisme en de regionale «Herstart» teams.
- Het geven van voorlichting door bijvoorbeeld de regionale steunpunten autisme en de expertisescholen hoogbegaafdheid, die er op is gericht te voorkomen dat leerlingen uitvallen.
- De instelling van de ACTB zal naar verwachting ook een rol spelen bij het voorkomen van thuiszitten. Het tijdig aanvragen van een advies en bemiddeling door de Onderwijsconsulenten kan voorkomen, dat door een verschil van opvatting tussen ouders en school een leerling niet wordt geplaatst.

39
Kunt u bevestigen dat in september 2003 aan cluster 4 is gevraagd om een plan van aanpak te maken voor het inrichten van 170 crisisplaatsen? Is dit plan van aanpak inmiddels gereed en wanneer kunnen de eerste leerlingen op een crisisplaats geplaatst worden? Kunnen deze crisisplaatsen ook een functie gaan vervullen bij de «niet handhaafbare» leerlingen uit het voortgezet onderwijs?

Het plan, getiteld «Herstart» is gereed. De laatste details worden nu ingevuld. In Noord-Holland en Utrecht zijn de eerste (12 resp. 15) leerlingen geplaatst. In het noorden van het land zullen nog deze maand twee groepen starten, in maart volgen de andere regio's. «Niet handhaafbare» leerlingen uit het voortgezet onderwijs kunnen aan de criteria voor deelname aan het project voldoen en daarmee op een «herstartplaats» terecht komen.

40
Hoe gaan de regionale expertisepunten de scholen in hun regio ondersteunen? Hoeveel capaciteit is hiervoor? Hoe groot is de regio hier? Hoeveel scholen vallen daar ongeveer binnen?

De regionale steunpunten autisme kunnen de scholen in hun regio ondersteunen door:
- het geven van voorlichting;
- het bevorderen van de deskundigheid van leerkrachten en ambulant begeleiders;
- het verrichten van eenmalige consultaties;
- het verzorgen van de basiscursus autisme.

Door het ministerie wordt voorzien in 1 extra formatieplaats per REC voor de uitvoering van deze activiteiten en 18 fre's voor deelname aan het netwerk.

Op dit moment wordt in het kader van de netwerkvorming door het Landelijk netwerk autisme (LNA) geïnventariseerd hoeveel samenwerkingsverbanden WSNS en VO en hoeveel bureaus Jeugdzorg door het steunpunt moeten worden bediend. Er is een verschil in grootte van de REC's en daarmee van het aantal scholen dat men moet ondersteunen. Er zijn op dit moment 51 steunpunten autisme in 33 REC's geteld en dat aantal breidt zich uit. In een aantal grote REC's zijn meer steunpunten ingericht, REC 2–6, ZeON heeft bijvoorbeeld 3 steunpunten en REC 4–17diRECt heeft zelfs 7 steunpunten. De uitkomsten van de inventarisatie zijn nog niet compleet.

41
Wordt de rapportage van de Adviescommissie Toelating en Begeleiding (ACTB) ook voorgelegd aan de Kamer?

Ja (art. XII, vierde lid, van de Wet van 28 november 2002 (Stb. 631).

42
Hoe weten ouders dat er een onderwijsconsulent is die zij kunnen benaderen en hoe weten ouders deze consulenten te vinden? Weet de minister inmiddels hoeveel leerlingen formeel nog ingeschreven staan op een school, maar in praktijk schoolloos zijn?

Ouders en scholen zullen binnenkort via artikelen in huis-aan-huisbladen geïnformeerd worden over het bestaan en de vindplaats van de onderwijsconsulenten en de ACTB. Daarnaast zullen ouders, scholen en intermediairen door middel van websites en het verspreiden van flyers en brochures geïnformeerd worden. In het kader van het project «Herstart»

worden lijsten gemaakt van leerlingen die in aanmerking komen voor plaatsing in het project. Daarmee verwacht ik meer zicht te krijgen op het aantal op een school ingeschreven leerlingen dat niet naar school gaat. De inspectie doet al een aantal jaren onderzoek naar thuiszittende leerlingen. Met de inspectie is afgesproken dat zij doorgaat met dit jaarlijkse onderzoek.

43
Zorgt u naast aanscherping van wetgeving op het gebied van leerplicht ook voor duidelijk omschreven verantwoordelijkheden en bevoegdheden van leerplichtambtenaren?

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de leerplichtambtenaren zijn duidelijk omschreven in de Leerplichtwet. In de wet wordt echter nog onvoldoende rekening gehouden met die situaties waarin een leerling niet «vrijwillig» thuiszit. In het kader van het voornemen om te bezien of aanscherping van de leerplichtwet op een aantal terreinen mogelijk is, zal ook worden gekeken naar de taak van de leerplichtambtenaar daarin.

44
Kan de ACTB registreren hoeveel verzoeken voor bemiddeling binnenkomen, hoeveel daarvan niet in behandeling worden genomen en waarom en of bemiddelingen resulteren in een schoolkeuze die overeenkomt met de wens van ouders?

Ja, zowel de onderwijsconsulenten als de ACTB kunnen dat. In de rapportages zullen deze gegevens worden opgenomen.

45
Kan de ACTB registreren hoeveel zaken er worden voorgelegd die te maken hebben met de besteding van het rugzakgeld?

Ja, dat kan. Ook deze gegevens komen in de rapportages terecht.

46
Klopt de klacht van de Centrale Gehandicaptenraad dat een volgens de definities van de ACTB succesvolle plaatsing niet conform de redelijke wens van de ouders is?

De ACTB heeft nog geen zaken afgerond. Op dit moment heb ik dan ook nog geen gegevens op basis waarvan ik deze vraag kan beantwoorden. Zoals in reactie op vraag 44 is aangegeven, worden dit soort gegevens ook meegenomen in de rapportages van de ACTB.

47
Op welke wijze wilt u de afstemming tussen onderwijs en jeugdzorg verbeteren?

De samenwerking tussen het speciaal onderwijs en de jeugdzorg komt in de dagelijkse praktijk goed op gang. Zo blijkt uit de resultaten van de eerste tranche voor projecten voor zeer moeilijk plaatsbare leerlingen die onlangs aan mij zijn toegestuurd. Hieruit blijkt dat een aantal ZMOK-scholen samenwerking zoekt met de jeugdzorg als het gaat om leerlingen die gedragsproblematisch zijn. Hierbij worden oplossingen gekozen zoals het inrichten van een (tijdelijke) opvangklas voor het trainen van sociale vaardigheden waarbij medewerkers vanuit de jeugdhulpverlening worden ingezet. Ook in de tweede tranche voor projecten voor zeer moeilijk plaatsbare leerlingen is aan scholen, in samenwerking met het ministerie van VWS, subsidie toegekend voor samenwerking met de jeugdzorg. Ik

vind het positief dat met deze projecten scholen voor speciaal onderwijs aan de slag gaan om samenwerking te zoeken met de jeugdzorg.

Daarnaast wordt in het kader van de Operatie JONG bekeken welke knelpunten scholen en jeugdzorg tegenkomen bij de onderlinge samenwerking en welke oplossingen zij hiervoor hebben gevonden. Deze samenwerking heeft niet alleen betrekking op het speciaal onderwijs, maar op het gehele basis- en voortgezet onderwijs. U wordt nog voor de zomer nader geïnformeerd over de voortgang van Operatie JONG.

48
Leiden de nieuwe richtlijnen en de behoefte om voor de toekomst onderwijs en zorg inzake de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) scherper af te bakenen tot het minder toekennen of het toekennen van lage budgetten voor kinderen in de leerplichtige leeftijd? Zo ja, leidt dat tot de constatering dat kinderen met handicaps minder kans hebben dan de afgelopen jaren om onderwijs te volgen op speciale maar vooral reguliere scholen?

Op dit moment ben ik in overleg met de staatssecretaris van VWS over de toekomstige afbakening van taken tussen het onderwijs en de AWBZ. Hierbij wordt thans bekeken welke taken het onderwijs op zich kan nemen en op welke wijze de AWBZ hierop een aanvulling kan zijn. In hoeverre dit leidt tot lagere pgb-budgetten voor kinderen in de leerplichtige leeftijd is nog niet duidelijk. Inzet van het overleg is het wettelijke uitgangspunt van de keuzemogelijkheid tussen speciaal of regulier onderwijs.

49
Bent u bereid van jaar tot jaar de Kamer een overzicht te sturen van het aantal «KDC»-kinderen (Kinderdagcentra) dat geen onderwijs volgt, het aantal KDC-kinderen dat wel onderwijs volgt (regulier dan wel speciaal) en het aantal leerplichtige kinderen met LGF-indicatrie dat een reguliere school bezoekt, al dan niet gecombineerd met toekening van AWBZ-zorg?

In het kader van de AWBZ vindt een landelijke registratie plaats die gerelateerd is aan de zeven wettelijk vastgelegde functies (zoals bijvoorbeeld verpleging en verzorging). Hierbij wordt niet geregistreerd van welk zorgaanbod (zoals een KDC) een kind gebruik maakt. Naast deze registratie vanuit de zorg, zal vanaf 2005 in het onderwijs een landelijke registratie plaatsvinden op basis van het onderwijsnummer. Met het onderwijsnummer worden bekostigingsrelevante gegevens verzameld. Hierbij vindt geen registratie plaats van AWBZ-toekenningen omdat deze informatie niet via de school beschikbaar is.

50
Bent u bereid nu al een getalsmatig overzicht te geven van het aantal kinderen in leerplichtige leeftijd dat is ingeschreven bij een KDC (al dan niet in combinatie met inschrijving op een speciale of reguliere school) en het aantal kinderen met LGF-indicatie dat een reguliere school bezoekt?

Uit het voorgaande blijkt dat er geen wettelijke basis is voor het landelijk registreren van gegevens die betrekking hebben op de instroom van kinderen vanuit een KDC in het onderwijs. Daarom heb ik, zoals vermeld in de Vijfde Voortgangsrapportage leerlinggebonden financiering, een inventariserend onderzoek gedaan naar de samenwerkingsprojecten tussen KDC's en cluster 3 scholen. Hierbij zijn ook gegevens verzameld over de inzet van AWBZ zorg in het onderwijs en het aantal kinderen dat is ingeschreven bij een KDC. Op dit moment worden de laatste samenwerkingsprojecten onderzocht, waarna de verzamelde gegevens

worden geanalyseerd. Zodra deze analyse gereed is, zal ik de Tweede Kamer daarover informeren.

51
Is er in de vragenlijst over de samenwerkingsprojecten KDC-cluster 3 ook ruimte geweest voor suggesties van de ouders ter verbetering van het onderwijs? Hoe gaat u om met de constatering in het rapport «Kom op, in de takken!» van het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (bijlage bij Kamerstuk 27 728, nr. 60, p. 20) dat er behoefte bestaat aan het versterken van de positie van ouders en dat de deskundigheid van ouders meer benut zou moeten worden?

In het kader van de samenwerking tussen kinderdagcentra en cluster 3 scholen wordt momenteel een tevredenheidsonderzoek gehouden onder ouders van kinderen die deelnemen aan de samenwerkingsprojecten. In de vragenlijst die voor dit onderzoek wordt gehanteerd, bestaat ruimte voor ouders om hun mening te geven over het onderwijsaanbod aan hun kind en de wijze waarop dit wordt afgestemd met de zorg. Voor dit specifieke traject acht ik de mening van ouders zeer van belang, juist omdat ouders van deze kinderen het best vooruitgang in de ontwikkeling van hun kind kunnen benoemen. Daarnaast heb ik in de Vijfde Voortgangsrapportage aangegeven dat de wettelijke taak van ouderondersteuning bij het REC is belegd. Bij de evaluatie van leerlinggebonden financiering eind 2004 wordt gekeken naar de invulling van deze taak en of hierop aanpassingen nodig zijn.

52
Heeft de ACTB enkel een adviserende functie? Wat gebeurt er als er aan dit advies geen uitvoering wordt gegeven? Naar wie kunnen ouders zich dan wenden?

De ACTB heeft inderdaad alleen een adviserende functie, op verzoek van ouders, scholen of REC's of verplicht als ouders bezwaar aantekenen tegen een beslissing van een bevoegd gezag.

Het bevoegd gezag dient het advies zwaarwegend mee te nemen in de beslissing op het bezwaar. Als die beslissing uiteindelijk betekent dat het advies niet wordt opgevolgd, dan kunnen ouders in beroep gaan bij de rechter.

53
Welke mogelijkheden tot aanscherping van de wet worden hier bekeken? Wanneer komen hiertoe voorstellen naar de Kamer?

Bekeken worden de mogelijkheden om de wet aan te scherpen op de volgende terreinen:
- verwijdering en uitschrijving;
- schorsing;
- melding van absoluut en relatief verzuim;
- verantwoordelijkheden van scholen en leerplichtambtenaren.

Ik streef er naar u voor de zomervakantie te informeren over de mogelijke aanpassingen van de Leerplichtwet.

54
Zijn in het verleden te vaak en onterecht PGB-middelen geïndiceerd en toegekend voor gebruik tijdens schooluren in scholen? Kunt u aangeven of dat zo is bedoeld en zo ja hoe onderbouwt u dat? Zo neen, wilt u die suggestie weerspreken?

Een verzekerde heeft op basis van een indicatie recht op AWBZ zorg. Bij de indicatiestelling wordt bekeken in hoeverre er andere voorzieningen aanwezig zijn waarop een beroep kan worden gedaan. Ook onderwijs wordt daarin meegewogen. Vervolgens wordt voor de verzekerde een aantal uren zorg vastgesteld. Voor de uitvoering van deze zorg kan men kiezen voor een pgb of voor zorg in natura. De wijze waarop de verzekerde het aantal toegekende uren zorg inricht, is vrij. Er vindt derhalve geen registratie plaats of een pgb wordt ingezet tijdens schooltijd.

55
Klopt de veronderstelling dat PGB-middelen op speciale scholen voor zeer moeilijk lerende kinderen worden ingezet om kleinere groepen te vormen of in grotere groepen meer persoonlijke begeleiding te kunnen realiseren voor kinderen met handicap en moeilijk hanteerbaar gedrag, met name bij kinderen met autisme? Vindt u dit in alle gevallen een onterecht gebruik van zorgmiddelen? Hoe beoordeelt u scholen die kinderen wegsturen of niet accepteren indien zulke persoonlijke begeleiding niet wordt gefinancierd? Denkt u dat het aannemelijk is dat het juist kinderen met een autistische stoornis zijn die wegens gebrek aan begeleiding op geen school worden geaccepteerd en thuiszitten of in een gesloten jeugdinrichting verblijven?

Er zijn signalen ontvangen dat pgb's worden aangewend door scholen met als doel de groepen te verkleinen. Ik heb echter geen exact beeld van de omvang en de wijze waarop dit zou plaatsvinden. Het is echter niet de bedoeling dat zorgmiddelen vanuit de AWBZ worden aangewend voor onderwijstaken. Op grond van de regelgeving kan een pgb namelijk alleen worden gebruikt voor de zorgonderdelen die in de pgb-regeling staan vermeld. Een pgb mag niet worden aangewend ter bekostiging van reguliere onderwijsvoorzieningen.

56
Wat is de betekenis van de «Gedragslijn tot 1 augustus 2004 rondom afbakening en reikwijdte van de AWBZ en onderwijs» voor de mogelijkheid van de keuzevrijheid van ouders voor een reguliere school?

Hoofddoelstelling van de gedragslijn was het continueren van de bestaande arrangementen: met het instellen van de gedragslijn werd voor bestaande pgb-houders de mogelijkheid geboden om gedurende het lopende schooljaar de zorg in het onderwijs in te kunnen zetten. Dit heeft geen gevolgen gehad voor de keuzemogelijkheid voor speciaal of regulier onderwijs.

57
Waarom is onduidelijkheid ontstaan over de afbakening van onderwijswetgeving en de AWBZ als gevolg van invoering LGF?

Per 1 april vorig jaar is de functionele indicatiestelling voor de AWBZ van kracht geworden. Omdat dit een nieuwe manier van indiceren betrof, zijn protocollen opgesteld voor de indicatiestellers. Hierbij zijn richtlijnen geformuleerd voor de wijze waarop gekeken moet worden naar andere voorzieningen waarop de verzekerde een beroep kan doen, waaronder onderwijs. In samenhang met de invoering van leerlinggebonden financiering ontstond onduidelijkheid over de taken die het onderwijs op zich kan nemen als het gaat om de zorg voor kinderen en welke taken dan voor rekening van de AWBZ komen.

58
Kan in het verband van de keuzevrijheid van ouders voor een reguliere of speciale school, waarvoor het leerlinggebondenbudget in het leven is

geroepen, worden ingegaan op de passage uit de circulaire 02/42, d.d. 11 september 2002 van het College voor Zorgverzekeringen en bijbehorende brief van de staatssecretaris van VWS, d.d.16 juli 2002 (kenmerk Z/VU-2 299 001) waarin staat: «Voor het onderwijsdeel zijn extra financiële middelen beschikbaar gesteld, maar die mogen niet worden ingezet voor vormen van zorg die de kinderen nodig hebben tijdens verblijf op school»? Wordt in deze passage gedoeld op de middelen die via de LGF-rugzak meegaan met het kind met beperking indien ouders toegang krijgen tot een reguliere school?

Ja. De genoemde brief had betrekking op de samenwerkingsprojecten tussen KDC's en cluster 3 scholen voor zeer ernstig verstandelijk beperkte kinderen, met bijkomende problematiek. Van deze kinderen was bij de start van de projecten duidelijk dat extra zorg vereist is om onderwijs te kunnen volgen. Daarom is voor de kinderen uit deze projecten de inzet van AWBZ-zorg in het onderwijs gedurende de projectperiode gegarandeerd. Hiertoe zijn richtlijnen aan het College voor Zorgverzekeringen gestuurd door het ministerie van VWS. Ook voor het huidige schooljaar, waarin de projectperiode is verlengd, is de zorginzet op die wijze geregeld (zie brief van de staatssecretaris van VWS, kenmerk DGB/ZVG-230 461).

59
Klopt het dat met de bovengenoemde circulaire wordt bepaald dat de rugzak niet mag worden ingezet voor zorg en dat in die circulaire nadrukkelijk aan zorgkantoren werd gemeld dat de inzet van PGB (persoonsgebonden budget) of AWBZ-zorg in natura juist geboden is als noodzakelijke aanvulling op onderwijsmiddelen?

Nee. De inhoud van de brief heeft alleen betrekking op de zorginzet in het onderwijs voor de kinderen uit de samenwerkingsprojecten tussen KDC's en cluster 3 scholen, vanwege de intensieve zorgvraag van deze groep kinderen.

60
Kunt u ingaan op de spanning tussen de systematiek van leerlinggebonden financiering, waarin geen budget wordt toegekend op basis van de individuele ondersteuningsbehoefte van een kind met beperking en de AWBZ waarin juist een indicatie en toekenning van zorg, al dan niet in budgetvorm, plaatsvindt op grond van individuele behoefte?

De systematiek van leerlinggebonden financiering en de AWBZ zijn gescheiden van elkaar. Het leerlinggebonden budget wordt vastgesteld op basis van de onderwijssoort waarvoor de leerling is geïndiceerd. De AWBZ stelt de zorgvraag vast op basis van functionele indicatiestelling en gaat uit van voorliggende voorzieningen. In hoeverre de rugzak als voorliggende voorziening kan worden beschouwd, is nog onduidelijk. De beide systematieken raken elkaar, daar waar het gaat om kinderen die extra zorg en begeleiding in het onderwijs nodig hebben, bijvoorbeeld voor kinderen uit de samenwerkingprojecten tussen KDC's en cluster 3 scholen. Daarbij dient bekeken te worden, conform de systematiek van de AWBZ, welke zorgtaken het onderwijs op zich kan nemen en welke taken de AWBZ voor zijn rekening neemt. Hierover ben ik momenteel in overleg met de staatssecretaris van VWS.

61
Is het zo dat bij indicatiestelling voor AWBZ in principe wordt uitgegaan van de gedachte dat de vast te stellen ondersteuningsbehoefte van een individu centraal staat waarbij vervolgens wordt gekeken in hoeverre de aanvrager zelf of diens omgeving kan voorzien in die ondersteuning c.q. zorg? Zo ja, moet dan niet voor elke leerling met een zorgbehoefte

worden vastgesteld of zorg en ondersteuning tijdens schooluren in een school ook daadwerkelijk kan worden verleend? Moet in dat geval niet bij de indicatiestelling worden meegewogen of een school in staat is om de nodige zorg en ondersteuning te geven?

Ja. Zoals aangegeven in vraag 60 wordt bij de indicatiestelling voor de AWBZ bekeken of er andere voorzieningen zijn waarop de verzekerde een beroep kan doen. Het gaat hier om de zogenaamde «voorliggende voorzieningen». Onderwijs is zo'n voorliggende voorziening. Daarom wordt op dit moment in het overleg met de staatssecretaris van VWS bekeken welke zorgtaken het onderwijs op zich kan nemen op basis van de ondersteunende functies die aanwezig zijn in het onderwijs en welke taken de AWBZ voor haar rekening kan nemen.

62
Klopt het dat een leerkracht betaald moet worden uit onderwijsmiddelen en de assistent die helpt bij eten en naar het toilet gaan, betaald moet worden uit zorgmiddelen? Geldt dit laatste ook voor de ondersteuner bij gebrekkige motoriek of communicatie? Klopt het dat in talloze situaties de zorgverzekering dergelijke ondersteuning vergoedt? Kan aangenomen worden dat een dergelijke ondersteuning dan ook, indien die op een school wordt gegeven, betaald kan worden uit AWBZ-middelen?

In het onderwijs zijn, naast de functie van leerkracht, ook onderwijsondersteunende functies aanwezig. Deze functies zijn opgenomen in de structurele bekostiging van scholen. Een voorbeeld daarvan is de klassenassistent. Taken van de klassenassistent zijn o.a. hulp bij eten/drinken of toiletgang. Op grond van de systematiek van de AWBZ wordt gekeken in hoeverre het onderwijs dergelijke zorgtaken op zich kan nemen. Taken die al worden uitgevoerd in het onderwijs, kunnen niet uit de AWBZ worden gefinancierd.

63
Acht u het mogelijk dat scholen, zowel speciale als reguliere, uit het schoolbudget medische en persoonlijke zorg financieren voor leerlingen met een handicap? Hebben mytyl- en tyltyl-scholen in hun schoolbudget middelen voor verzorging van leerlingen met een handicap die binnen het AWBZ-regime vallen en zo ja, hoeveel is dat omgerekend per leerling? Hebben andere schoolsoorten in het speciaal onderwijs zulke zorgmiddelen en zo ja, hoeveel is dat, per schoolsoort, omgerekend per leerling?

Zoals aangegeven in de vragen 60 t/m 63 neemt het onderwijs zorg en begeleidingstaken op zich. De omvang van dergelijke functies in het onderwijs is per onderwijssoort geregeld en is vastgelegd in het Formatiebesluit WEC. In het kader van het huidige overleg met de staatssecretaris van VWS wordt bekeken in hoeverre onderwijs, per onderwijssoort, op basis van de aanwezige onderwijsondersteunende functies een voorliggende voorziening is zoals die door de AWBZ wordt gehanteerd.

64
Kan voor een school voor zeer moeilijk lerende kinderen (zmlk) worden beschouwd als een school die verplicht is zorg aan te bieden aan zijn leerlingen die buiten de school en buiten schooltijden valt onder AWBZ-zorg? Indien dit het geval is, kan worden aangegeven welk deel van middelen van zmlk-scholen bestemd is voor zulke zorg aan leerlingen?

De indicatie voor het zmlk-onderwijs staat los van de indicatie voor de AWBZ. Op een school voor zmlk kunnen leerlingen aanwezig zijn die AWBZ zorg meenemen. Gebleken is dat dit vooral geldt voor de kinderen

die deelnemen aan de samenwerkingsprojecten tussen KDC's en cluster 3 scholen. Zoals aangegeven in vraag 58 is voor deze groep kinderen de zorginzet tijdens schooltijd in de verlengde projectperiode geregeld.

65
Bent u bekend met de inschatting van expertisecentra en instellingen die kinderen met handicaps ambulant begeleiden, zoals Pameijer Keerkring uit Rotterdam, dat vanaf april 2003 het volgen van onderwijs sterk is bemoeilijkt of geblokkeerd omdat PGB's na herindicatie niet meer of niet meer volledig werden verstrekt?

Ja. Uit dergelijke signalen vanuit het onderwijs- en zorgveld is gebleken dat er in de praktijk onduidelijkheid bestond over de afbakening tussen de AWBZ en het onderwijs. Deze onduidelijkheid is de aanleiding voor het overleg met de staatssecretaris van VWS.

66
Is het zo dat scholen bij hun afweging of ze een leerling met handicap toelaten in geen geval het argument kunnen gebruiken dat ze de nodige zorg en ondersteuning niet kunnen bieden vanwege het enkele feit dat er geen financiering beschikbaar is, omdat er in alle gevallen op alle scholen in principe budget beschikbaar is om kinderen met handicap voldoende zorg te geven?

Een afweging van de school over het al dan niet toelaten van een kind in relatie tot de zorg die dat kind nodig heeft, behoort tot de competentie van de school. Daarnaast behoort het tot de competentie van ouders om wel of niet via de AWBZ zorg aan te vragen voor hun kind en de wijze waarop deze zorg wordt uitgevoerd. De noodzaak en de beschikbaarheid van zorg die niet gefinancierd kan worden uit het leerlinggebonden budget, kan een rol spelen bij de toelatingsbeslissing van de reguliere school.

67
Hoe kijkt u aan tegen een samenhangend indicatiemodel dat toegang geeft tot meerdere voorzieningen (PGB, leerlingenvervoer)? Zou dit kunnen voorkomen dat leerlingen tussen wal en schip terecht komen?

De afstemming van de indicatiestelling tussen onderwijs en zorg is een belangrijk thema in de Operatie JONG. Daarom wordt in opdracht van OCW en VWS een pilot uitgevoerd die afstemming en samenwerking tussen onderwijs en zorg in de praktijk brengt. De pilot is gericht op kinderen met een licht verstandelijke handicap, van wie gebleken is dat zij gebruik maken van zowel het speciaal onderwijs als de jeugdzorg en de gehandicaptenzorg. De pilot heeft betrekking op de gehele keten, zowel het voortraject, de indicatiestelling als de uitvoering van de zorg en het onderwijs.

68
Wat is uw reactie op het pleidooi van de CG-Raad voor de handhaving van de mogelijkheid het PGB in te zetten voor zowel de functie verpleging en verzorging als ondersteunende en activerende begeleiding?

Voor de periode tot 1 augustus 2004 geldt de huidige gedragslijn. Uitgangspunt hiervan is dat bestaande arrangementen met de school kunnen worden voortgezet. Voor de periode na 1 augustus wordt bekeken welke zorg en begeleidingstaken het onderwijs op zich kan nemen en welke taken uit de AWBZ kunnen worden gefinancierd. Zie ook vraag 60 en 61.

69
Gezien de opmerking dat in het voorjaar overleg met het ministerie van VWS plaatsvindt, wanneer krijgen ouders en scholen meer duidelijkheid over hoe het onderwijs- en zorgaanbod voor kinderen met een ernstige verstandelijke en/of meervoudige handicap gestalte krijgt voor het schooljaar 2004/2005?

Zoals aangegeven in de beantwoording van de Kamervragen «gesteggel rond het rugzakje met geld» wordt er naar gestreefd dit voorjaar een structurele oplossing voor de problematiek rondom de afbakening van het onderwijs en de AWBZ te realiseren.

70
Hoe verhouden de onderwijs-zorgarrangementen zich tot het al dan niet inzetten van PGB 's in het onderwijs?

Bij de ontwikkeling van onderwijs-zorgarrangementen is naast de inzet van AWBZ-zorg in het onderwijs ook aan de orde hoe de samenwerking tussen zorg en onderwijs in het algemeen door scholen en zorginstellingen kan worden verbeterd. Hierbij kan ook sprake zijn van jeugdzorg, jeugdhulpverlening of jeugdpsychiatrische zorg. Daarbij gaat het niet alleen om zorg die in het onderwijs wordt ingezet, maar ook om zorg die samenwerkt met het onderwijs in de aanpak en behandeling van een kind. Doelstelling van de onderwijs-zorgarrangementen is het ontwikkelen van modellen van samenwerking waarbij voor het kind onderwijs en zorg één geheel vormen.

71
Hoe wilt u voorkomen dat kinderen, waarvan hun ouders in onzekerheid zijn of zij nog een PGB tot hun beschikking hebben en die nu niet aangemeld kunnen worden, straks zonder geschikte school komen te zitten?

Op grond van de gedragslijn is het voor bestaande budgethouders van een pgb mogelijk het huidige arrangement met de school voort te zetten. Het gaat hierbij om zittende leerlingen die een pgb in onderwijstijd inzetten. Deze kinderen zijn al eerder aangemeld en toegelaten op een school. Voor deze zittende leerlingen met een arrangement wordt de situatie niet gewijzigd.

72
Klopt het dat vanaf de invoering van het LGF in het onderwijs het aantal aanvragen voor een PGB, gefinancierd vanuit de AWBZ is toegenomen?

Op grond van de huidige registratie is niet af te leiden of er een verband bestaat tussen de invoering van leerlinggebonden financiering en het aantal pgb-houders.

73
Wanneer krijgen ouders en scholen duidelijkheid over de mogelijke inzet van AWBZ-gelden in het onderwijs?

Zie vraag 69

74
In hoeverre is er sprake van ongelijke rechten tussen nieuw instromende leerlingen en leerlingen waarvoor het bestaande arrangement gedurende het huidige schooljaar wordt voortgezet?

Daar is geen sprake van. In de gedragslijn is geregeld dat bestaande arrangementen kunnen worden voortgezet en is geregeld dat nieuw

instromende leerlingen, zijnde 4-jarigen en oudere kinderen afkomstig uit een KDC, AWBZ-zorg in het onderwijs kunnen inzetten. Uitgangspunt bij de gedragslijn was namelijk dat zittende leerlingen die op dat moment geen arrangement hadden, dat blijkbaar ook niet nodig hadden om tot de school te worden toegelaten. Er is dan ook geen aanleiding om alsnog een PGB mogelijk te maken. Dus geldt dat alleen voor nieuw instromende leerlingen de mogelijkheid voor het inzetten van een pgb in het onderwijs mogelijk moet zijn. Over de inzet van PGB's in het onderwijs ben ik nog in overleg met de staatssecretaris van VWS.

75
Is een «vergaande» vereenvoudiging van de aanvraag- en indicatieprocedures noodzakelijk, zoals het NIZW bepleit?

In mijn antwoorden op de vragen 21 t/m 25 die betrekking hebben op de indicatiestelling voor het speciaal onderwijs heb ik aangegeven de bureaucratie rondom de indicatiestelling zoveel mogelijk terug te willen dringen. In overleg met de LCTI zijn hiervoor concrete voorstellen ontwikkeld. Daarnaast acht ik het nodig dat de indicatieprocedures voor zorg en onderwijs op elkaar worden afgestemd zodat het voor ouders eenvoudiger wordt om voor beiden een indicatie te verkrijgen. In het antwoord op vraag 67 ben ik hier nader op ingegaan.

76
Wanneer is duidelijkheid te verwachten over de mogelijke invoering van functionele indicatiestelling?

De LCTI heeft van mij de opdracht gekregen onderzoek te doen naar functionele indicatiestelling en staffeling. Daarnaast wordt in het kader van de evaluatie LGF onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van functionele indicatiestelling door BOPO. Eind 2004, wanneer de resultaten van de evaluatie LGF beschikbaar komen, verwacht ik ook op dit punt de eerste resultaten aan u te kunnen voorleggen.

77
In acht nemende dat per onderwijssoort een aparte bekostiging wordt vastgesteld, is de N-factor op grond van de zorgzwaarte niet aan herziening toe, met name voor cluster 3 en het speciaal onderwijs van cluster 4?

Al eerder in de beantwoording van deze vragen heb ik gerefereerd aan de extra middelen die met de invoering van LGF beschikbaar zijn gekomen. Juist omdat de complexe en zwaarder geworden problematiek waar de scholen mn in cluster 3 en 4 mee worden geconfronteerd is onderkend, is een deel van deze middelen (ruim € 16 mln.) besteed aan de verbetering van de bekostiging in het ZMLK (cluster 3) en cluster 4. Er is voor gekozen om dit geld in te zetten voor klassenassistenten om zo «extra handen in de klas» te realiseren. Het financieel kader biedt geen mogelijkheden om de bekostiging van het onderwijs in cluster 3 en 4 verder te verhogen.

78
Wanneer zijn de resultaten te verwachten van het LCTI-onderzoek inzake de zwaarte van de handicap en de daaraan te koppelen bekostiging? Wanneer kan de Kamer de beleidsreactie hierop verwachten?

De LCTI heeft van mij de opdracht gekregen onderzoek te doen naar functionele indicatiestelling en staffeling. Zij maakt hierbij gebruik van de inzichten die het experiment Gewoon Ander te Almere opleveren. Bij de evaluatie van LGF zal dit onderzoek betrokken worden. Eind 2004 kunt u het verkennend onderzoek van de LCTI en van de BOPO en mijn reactie daarop verwachten.

79
Welk bedrag is nodig om de t-1 bekostiging om te zetten naar een t-bekostiging (dit ook in verhouding tot de eenmalige € 600 000 voor onderzoek naar oplossingen)?

Tijdens de begrotingsbehandeling in het najaar is gesproken over de sterke groei van het aantal leerlingen dat met een leerlinggebonden budget het regulier onderwijs instroomt. Met name uit cluster 4, waar historisch gezien weinig formatie voor ambulante begeleiding aanwezig is, kwamen berichten dat deze groei problemen opleverde ten aanzien van het verzorgen van de ambulante begeleiding. Mevrouw Lambrechts c.s. heeft toen een motie ingediend met het verzoek de t-1 bekostiging van de ambulante begeleiding om te zetten in een t-bekostiging. Omdat ik nog geen zicht had op de leerlingtelling van 1 oktober en ik daardoor geen zicht had op de kosten die deze motie met zich mee zouden brengen, heb ik de motie ontraden. Wel heb ik toegezegd om, indien er inderdaad uit de leerlingtelling zou blijken dat er een sterke groei in cluster 4 te zien was, ik gericht zou zoeken naar oplossingen. Zoals u in de voortgangsrapportage hebt kunnen lezen, heb ik hiervoor € 600 000 vrijgemaakt. Dit budget moet gezien worden als een tegemoetkoming in de kosten waar de scholen en REC's in cluster 4 mee worden geconfronteerd. Hiermee kan de t-1 systematiek niet worden omgezet naar een t bekostiging. Een voorzichtige schatting van de kosten van een éénmalige omzetting van de t-1 bekostiging naar t-bekostiging voor alle ambulante begeleiding in het (voortgezet) speciaal onderwijs, wat breder is dan alleen cluster 4 komt uit op ca. € 8 mln. Op basis van de leerlingtelling op 16-01-2004 kan een betere schatting worden gemaakt.

80
Is de € 600 000 voldoende om alle geïndiceerde leerlingen ook daadwerkelijk de ambulante begeleiding te geven waar zij op grond van de indicatie recht op hebben?

De bekostiging van het primair onderwijs, zowel regulier als speciaal is gebaseerd op de t-1 systematiek. Dit betekent dat de bekostiging wordt vastgesteld op basis van de leerlingtelling van 1-10 van het voorafgaande schooljaar (en in het speciaal onderwijs op 16-1 indien het leerlingenaantal dan hoger is). Bij een (sterke) groei van het aantal leerlingen heeft dit tot gevolg dat de school de kosten die dit met zich mee brengt voor moet schieten. Zoals in de vorige vraag al is aangegeven is de € 600 000 niet voldoende om de t-1 bekostiging om te zetten in een t-bekostiging. De € 600 000 die in het kader van motie 65 zijn gereserveerd moeten gezien worden in een tegemoetkoming in de kosten die de REC's/ scholen nu al moeten maken maar waarvoor de middelen achteraf beschikbaar komen.

81
Is de leerlingentelling van 1 oktober 2003 reeds beschikbaar? Is de minister op grond van deze telgegevens van mening dat cluster 3 en 4 scholen over formatieruimte beschikt om de ambulante begeleiding voor de rugzakgeïndiceerde leerlingen te verzorgen?

De telgegevens van 1-10 jl. zijn bij deze antwoorden gevoegd. Op basis van de nadere analyse van deze gegevens heb ik, in overleg met het georganiseerde onderwijsveld besloten om de € 600 000 in te zetten voor aanvullende bekostiging van de REC's in cluster 4. Hoewel ook een paar REC's in cluster 3 met groei worden geconfronteerd is er, gelet op het feit dat hier wel en in cluster 4 historisch gezien weinig formatie is opgebouwd, voor het verzorgen van ambulante begeleiding ervoor gekozen het budget te verdelen over de REC's cluster 4 die met een groei van 10 of meer leerlingen te maken hebben. De inzet van de € 600 000 op deze wijze

is besproken met het LGF agendaoverleg. Zoals ik bij vraag 80 heb aangegeven is het budget niet toereikend om de t-1 bekostiging om te zetten in een t-bekostiging. De € 600 000 moeten gezien worden als een tegemoetkoming in de kosten waar de scholen nu al mee worden geconfronteerd en die op basis van t-1 worden vergoed.

82
Welke invloed heeft de uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Zutphen, d.d. 17 november 2003, op het toelatingsbeleid regulier onderwijs?

Deze uitspraak van de voorzieningenrechter heeft geen invloed op het algemene toelatingsbeleid. Het betreft hier immers één bepaalde zaak met de daaraan verbonden specifieke omstandigheden, zowel voor wat betreft de inhoud van de zaak als de wijze waarop de procedure is verlopen.
Er is in het regulier onderwijs geen sprake van een toelatingsrecht voor geïndiceerde leerlingen. Het bevoegd gezag beslist over de toelating van leerlingen. Daarbij moet natuurlijk wel rekening worden gehouden met de wettelijke voorschriften omtrent de toelating. Er is echter ruimte voor het bevoegd gezag om per situatie te bezien of toelating van een leerling gelet op de specifieke omstandigheden van die leerling en de specifieke situatie van de school, mogelijk is. Indien de ouders bezwaar aantekenen tegen een besluit van het bevoegd gezag over de toelating, wordt een advies uitgebracht door de adviescommissie toelating en begeleiding (ACTB). Indien dit nog niet leidt tot een de ouders tevredenstellende oplossing, kan in beroep worden gegaan bij de rechter. In de onderhavige kwestie is nog geen ACTB advies gegeven aangezien de ouders zich direct tot de voorzieningenrechter hebben gewend.

83
Klopt het dat behalve extra middelen voor de zitplaatsenregeling gemeentes geen compensatie voor prijsstijgingen hebben gekregen, met als gevolg dat sommige kinderen in het speciaal onderwijs niet meer in aanmerking komen voor geschikt vervoer? Wordt hierover tussen de ministeries Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Verkeer en Waterstaat overleg gepleegd?

Nee. De financiering aan de gemeenten ten behoeve van het leerlingenvervoer vindt plaats via het gemeentefonds. Dit fonds wordt jaarlijks met het accres, waarin ook een vergoeding zit voor de ontwikkeling van de lonen en de prijzen, aangepast.

84
Waarom hebben leerlingen met een verstandelijke handicap geen recht op een huiswerkcomputer en zitten er geen gradaties in de mate van handicap en dus ook in de mogelijkheden tot schoolse vaardigheden?

Als regel worden vanwege de Wet REA geen hulpmiddelen en voorzieningen verstrekt aan leerlingen die deelnemen aan het speciaal onderwijs. Immers de bekostiging van het speciaal onderwijs is er op gericht om een voor de betreffende handicap adequaat onderwijsaanbod te bieden inclusief de inzet van de daartoe benodigde voorzieningen en hulpmiddelen, o.a. op het gebied van de ICT. De enige uitzondering betreft de zogenaamde huiswerkcomputer.

Bij een dure verstrekking als de huiswerkcomputer wordt een zorgvuldige afweging gemaakt van de kosten en de baten. Voor leerlingen, die deelnemen aan het speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen, is de afweging gemaakt dat zij niet of slechts in zeer geringe mate te maken krijgen met het maken van huiswerk, het primaire criterium op basis

waarvan deze voorziening verstrekt wordt. Het onderwijs voor deze leerlingen speelt zich voor het overgrote deel af op school, alwaar aangepaste (ICT)voorzieningen beschikbaar zijn. Daarom is in het betreffende REA-besluit geen vergoeding van de huiswerkcomputer voor leerlingen die deelnemen aan het speciaal onderwijs voor zeer moeilijk lerende kinderen opgenomen.

85
Kunt u, naar aanleiding van de brief over de gedragslijn waarin gesproken wordt van een aanzuigende werking van het PGB, aangeven in aantallen en uitgedrukt in gebruikte middelen hoe vaak een PGB wordt ingezet in het onderwijs?

Dat is niet mogelijk. In het kader van de AWBZ vindt registratie plaats van het aantal pgb-houders. Een pgb-houder verantwoordt aan het Zorgkantoor welke zorg wordt ingekocht en tegen welk bedrag deze zorg wordt ingekocht. Of een pgb wordt ingezet tijdens onderwijstijd wordt niet geregistreerd.

86
Op welke termijn wordt een voorstel dat moet leiden tot afstemming en samenwerking bij indicatiestelling voor zorg en onderwijs aan de Kamer voorgelegd?

Dit onderwerp maakt onderdeel uit van de Operatie Jong. Over dit traject wordt u, zoals ik in mijn antwoord op vraag 47 heb aangegeven nog voor de zomer geïnformeerd.

87
Hoe zijn de percentages «beredeneerde afwijking» per Regionaal Expertisecentrum (REC), naar aanleiding van de bijlage bij de brief?

De aantallen protocollen per REC zijn soms nog erg klein, waardoor percentages een scheef beeld geven. De percentages beredeneerde afwijking per schoolsoort zijn afgerond als volgt (op basis van 4500 protocollen):

Doof: 10%

Slechthorend: 22%

ESM: 25%

ZML: 9%

Langdurig ziek: 14%

Lichamelijk gehandicapt: 9%

Cluster 4: 31%

88
Zou de urgentie om al dan niet over te gaan tot een onafhankelijke ondersteuner voor ouders niet veel hoger moeten zijn, nu wegbereiders zijn gestopt, diverse websites met informatie voor ouders niet meer actueel worden gehouden en uit de praktijk blijkt dat ouders moeite blijken te hebben met het invullen van de formulieren bij de indicatieaanvraag?

Ik zie geen aanleiding om over te gaan tot een onafhankelijke ondersteuner. De REC's hebben een duidelijke opdracht als het gaat om de

ondersteuning van ouders, veel REC's hebben inmiddels een ouder-consulent aangesteld. Wel kan het in deze overgangssituatie voorkomen, dat de REC's die ondersteuning nog niet optimaal geregeld hebben. Ik verwacht echter, dat dat binnen afzienbare tijd is gebeurd. Een aantal websites zal niet meer up-to-date worden gehouden en te zijner tijd van het net verdwijnen, daartegenover staat dat er een aantal nieuwe websites komt, zoals die van de ACTB en de Onderwijsconsulenten. Ook de website van het ministerie, die nu wordt geactualiseerd, blijft beschikbaar. Daarnaast hebben de oudervereningingen in hun rol als belangenbehartiger van hun leden een eigenstandige verantwoordelijkheid voor het begeleiden en ondersteunen van die leden.

BIJLAGE

Leerlingtelling 01-10-2003

LEERLINGAANTALLEN SO EN VSO, TELDATUM 1-10-2003

STATUS VOORLOPIG

		AANTAL LEERL. + LEERL. OP PLAATSEN	AMBULANTE BEGELEIDING BAO/ SBAO	AMBULANTE BEGELEIDING VO	AMBULANTE BEGELEIDING TOTAAL	TOTAAL LEERL. + LEERL. OP PLAATSEN + AMBUL.BEGELEID.
SO	DOBLN	33				33
	DOVN	397	62	24	86	483
	ESM	4 367	2 686	381	3 067	7 434
	LG	1 242	2 327	431	2 758	4 000
	LZ/P	4 218	418	134	552	4 770
	LZ/S	1 434	419	92	511	1 945
	MGA	382		7	7	389
	MGB	598	23	19	42	640
	MGF	3 450	13		13	3 463
	PI	1 718	459	47	506	2 224
	SH	1 187	818	164	982	2 169
	VGK	497	942	311	1 253	1 750
	ZMLK	10 033	946	5	951	10 984
	ZMOK	4 010	504	144	648	4 658
TOTAAL	SO	33 566	9 617	1 759	11 376	44 942
VSO	DOBLN	33				33
	DOVN	203		94	94	297
	LG	1 551		251	251	1 802
	LZ/P	1 082		114	114	1 196
	LZ/S	344		144	144	488
	MGA	86				86
	MGB	92				92
	MGF	320				320
	PI	119		19	19	138
	SH	1 354		745	745	2 099
	VGK	197		122	122	319
	ZMLK	6 228		2	2	6 230
	ZMOK	8 877		1 028	1 028	9 905
TOTAAL	VSO	20 486		2 519	2 519	23 005
TOTAAL	SO+VSO	54 052	9 617	4 278	13 895	67 947